

מסורת הש"ס

(א) יומא סד. קד: קדושין
ז: וזכרים יב. כריתות כ.
ודף כת. תמורה טו: [וזכרים
נט:]. (ב) [והפסחא פ"ט
ה"ו]. (ג) [שבת קיד. ביצה
יט. כ: סנהדרין לו:].
(ד) [ז"ל רב ע"י שבת עב:
מ"ט ש"ס, (ה) לעיל ע"ג:
(ו) זב"י ופירש, (ז) י"א
לשמים וע"י בזהרש"א,
(ח) [גטין כח:]. (ט) [מ"ק
טו:].

הגהות מהר"ב
רנשבורג

[א] תה"ח שם מינה
דחוי מעיקרו כי וי"ל
דשאי מחוסר זמן דלא
אחיו מעולם וכו'. י"ב
עין יומא סד ע"ג בזהר
ד"ה חסד וכו' ובתוספות
שם שם ד"ה מי דמי
וכו' ובזהר דליף ודוק:

מוסף רש"י

בעלי חיים נדחין.
ואע"ג דהכר מחוסר אידתו
לעולם משום דחיו קמאי
(תמורה כו:) אם נדחו
ידחו לעולם, ואיכא למד'
(יומא סד.) אין דחוי
אלא בשחטין אלל בעלי
חיים שנדחו חזרים ונרצין
(קדושין יז.) אין בעלי
חיים נדחין. ואין דחוי
אלא כדס או כבעלים כגון
שעיר שם שם שנשחט
וקודש ויקרא דמו מת
המשחט יספק הדם, אלל
כל זמן שהקדש חי
אין נפסל משום דחיו
(לעיל ע"ג).

מוסף תוספות

א. שאם היה ראוי
לקדושת הגוף לא היה
דחוי מעיקרו. תוס' הרא"ש
קדושין ז: ד"ה ש"מ.
ב. למא לי למימר הני
תרתין. תוס' קדושין שם
ד"ה שם. ג. כל זמן שאין
בו מריאות דם. תוס'
הרא"ש שם.

מי שהיה פרק תשיעי פסחים

צח.

עין משפט
נר מצוה

לד א ב ג מ"י פ"ד מהל'
ק"פ הל' ה:
ד [מ"י פ"א מהל' תמורה
הל' ט:].
ה [מ"י פ"ד מהל' מעשה
הקדשות הל' ז' פ"ג מהל'
קדושי המוקדשין הל' כג:]
לד ו מ"י פ"ד מהל' ק"פ
הל' ט:

רבינו חננאל

ש"מ מוקדתי ירעה עד
שיסתאב וימכר ויפלו דמיו
לגדבה. כיון שאין קריבים
שלמים ש"מ בעלי חיים
נדחין. ודחוי מעיקרא כי
היא נקבה או זכר בן שתי
שנים שאין ראוי מעיקרא
לשם פסח. לא חימא כיון
שאין (שלמים) לשם
פסח. מעיקרא כי
אקדישהו לשלמים
אקדישהו אלא נדחו.
ומדלא קתני ויביא בדמיו
שלמים אלא יפלו דמיו
לגדבה ש"מ דיש דחוי
בדמים. המפריש פסחו
וגם וכו'. ת"ר המפריש
פסחו וזמנו, בנו ממונה עמו
[יביאנו לשם פסח אין בנו
ממונה עמו] יביאנו לשם
שלמים לשה עשר.
ואוקמא רבא בשמח קודם
חצות ודל עליה אנינות
דאורייתא והוא נדחה
לפסח שני. והא תנן אונן
שביה אמר כגון שהיה
אביו גוסס בחצות וזמנו
אחר חצות, בנו ממונה עמו
יביאנו לשם פסח, והא לא
חל עליה אנינות, אין בנו
ממונה עמו יביאנו לשם
שלמים, דכיון דבחצות
גוסס היה לא היה חזי
למעבד פסח ולא קבעיה
לכחיה רב אשי אמר לעולם
רמת אחר חצות ולא חל
עליה אנינות, דהא משעת
הפסח כיום טוב חשוב
שומרים בו הלל. לפיכך
לא חל עליה אנינות, אין
בנו ממונה עמו יביאנו
לשם שלמים, מאי אמרת
וקסבר לא קבעיה.
בתנ"י הפסח שנתעבר
בזבחים ירעה עד שיסתאב
וימכרו ויביא בדמי היפה
שבהן זמן חי כו' עד
שנתעבר בבכורות. רבי
שמעון אומר אם חבורת
כנהים יאכלו.

שמע מינה דחוי מעיקרו חיו דחוי. תימה לר"י דזכרין לולב
הגזול (סוכה דף לג:) מסקינן גבי לולב דחוי מעיקרו לא חיו
דחוי ויש לחלק בין דחוי מעיקרו לגבי מלות לדחוי מעיקרו דהקדשה
ועוד דשאי התם דמעיקרא אפשר למעוטי בתקנתא ולא דחוי גמור
הוא וא"ת מאי קמ"ל ר' יוחנן בפר"ק

קדושין (דף קי:) גבי בזהר של שני
שומרים דכל הנהו מעיקרא דחוי מעיקרו
ממילתיה שמעינן ממתני' דהכא וי"ל
דאכתי אשמעינן דעושה תמורה
ותמורתה כיוצא בה אע"ג דאיהו
קריבה כלל והא דלא קאמר התם
וש"מ דעושה תמורה כיוצא בה לא
חשיב אלל מילי דלחיה וא"ת וינלף
ממחוסר דכל דחוי מעיקרא הוא ולא
הוי דחוי ויש לומר דשאי מחוסר זמן
דלא איחזי מעולם א' לשם קרבן
וזמן קבוע להיות ראוי ליום השמיני
הלכך לא שייך למילף מיניה בעלמא:
ושמע מינה יש דחוי בדמים.
פרש"י בתשובתו דאפילו

דבר שלל קדש מתחלה קדושת
הגוף אלל לקדושת דמים דחוי
הוא מלקרב לבסוף דלא מימא
אין דחוי אלל דדבר הקדוש קדושת
הגוף ונדחה מהקדשה אלל קדושת
דמים לא חלימא למידי ותימה
לר"י הא כל דחוי מעיקרו הוא דחוי
בדמים^א ואם כן כיון דאמר דחוי
מעיקרו הוי דחוי שמעינן נמי דש
דחוי בדמים^ב ואורי"י דמשכחת ליה
דחוי מעיקרו בקדוש קדושת הגוף
כגון ששחט וקצול הדם כלי שיש
בו מים דראשון ראשון דחוי הוא^ג
הלכך אפילו לבסוף רצה הדם ויש
בו מריאות דם הוי דחוי ולהכי
אינטרין תו לאשמעינן דאפ"י בדמים
יש דחוי וצ"ק קדושין (דף קי:)
מפורש כל הנוכח:

הא חיי"ל עליה אנינות. אף
על גב דקרינא ביה לפי אללו
בליה מכל מקום אינו יכול לשלח
קרבנותיו כדאמרין (ט) (וזכרים דף קט:)
שלמים בזמן שהוא שלם:
ופטורין

לשלמים מחוץ חוץ דקדמי מתני' דמים שלמים אלל גופה לא חלימא חלימא קדושת דמים לומר בה תורת דחוי ולא אשכחן דפליגי תנאי בזה
מילתא מיהו טובא אשמעינן תשובת רבנו ע"כ. ותמיהא לי אכתי לא אשכחן דפליגי תנאי בזהרש"א (לעיל דף פט.) ונעטרנו
ווייתיי בזמנא: בנו נמנה עמו. אם היה בנו נמנה עמו ועדיין יש לו בעלים: אי נימא דמים קודם חלו. וכו' ביום הא חל אנינות עליה
בזישא ותו לא חיללא עליה חיוצא דפסח להביאו בפני עצמו כדנתן (לעיל דף סג.) וכולן אין שוחטין עליהן בפני עצמן ומתני' קתני יביאנו דמשמע
הוא עצמו: אלל דמא אחר חלו. דכיון דחיללא עליה דין פסח בזישא שוחט לעצמו ולא חיישינן שמא יביאנו לזית הפסול דמזהר וזכר משום
חובת פסח דחילל עליה מעיקרא אלל כי חיללא אנינות בזישא לא וזכר. וזמנת יום או יומים קודם לא מני לאוקמא אלל קממא דמילתא בו
ביום היו מפרישין פסחיהן: הא קבעמו חלו. לפסח ואידחי משלמים דהא תנן (לעיל דף קט:) הפסח העומד בחלות ולא הקריבו ירעה: לשם
פסח שני. אם לא עשה את הראשון מפני אנינותו: לנדרין קטני מס אחר חלו. דחיללא עליה זמן חיוצא דפסח בזישא וזנו נמנה עמו
ונשאר לו בעלים יביאנו לשם פסח. אין בנו נמנה עמו לא מיירי בה מיירי וממתני' שמעינן ירעה דהא קבעתי חלות: מס קודם חלו ואין בנו
נמנה עמו יביאנו לשם שלמים. דלא קבעתיה חלות. ואם בנו נמנה עמו לא אינטרין לאורויי בה מידי דודאי מיקרב לפסח שני ואשמעינן מינה
דהיכא דחל עליה חיוצא דפסח בזישא שוחטין עליו: ל"א הא חל עליה אנינות בזישא ותו לא חיללא עליה חיוצא דפסח והא דנתן (לעיל דף קט:)
שוחטין על האונן ה"מ היכא דחיללא חובת פסח עליה בזישא והדר חל עליה אנינות: שהיה אצלו גוסס בחלות. ומת לאחר חלות בנו נמנה
עמו יביאנו לשם פסח דהא חל עליה חיוצא דפסח בזישא אין בנו נמנה עמו יביאנו לשם שלמים דכיון דבחלות היה גוסס ורוב גוססין למיתה
לא קבעתיה חלות: לעולם דמים אחר חלו. ודקשיא לך היאך יקרב שלמים הא קבעתיה חלות ואידחי ר' שמעון היא דאמר בסדר יומא בפר'
ב' שעירי (דף סג:) בעלי חיים אין נדחין אלל מחמת מוס או אתנן ומחיר שאין ראויין אלל למה שהוא ראוי יקרב והאי חזי לשלמים:
ה"ג רבינא אמר כגון שהפרישו אחר חלו ומסו בעלי אחר חלו. בנו נמנה עמו יביאנו לשם פסח דחיוצא דפסח חיללא בזישא אין בנו
נמנה עמו יביאנו לשלמים דכיון דבחלות דייין לא הופרש אף כן קבע דלחות וקסבר תנא דידן חלות קבע ולא כל שאר זמן שחיטה:
בתנ"י הפסח שנתעבר בזבחים. שלשה טלאים א' של פסח וא' של אשם וא' של עולה ונתעבר הפסח צנייהן כולם ירעה עד שיסתאב וימכרו
ויביא דמני היפה שבהן עולה היה וזדמי היפה שבהן אשם היה וזדמי היפה שבהן פסח אם קודם הפסח
[נסתאב] ואם לאחר הפסח נסתאב יביאנו שלמים דשמה היפה פסח היה ואותו מותר שהוא כר"ך להוסיף על השנים עד שיגיעו לדמי
היפה שבהן יפסיד מצינו משלו. וא"ת הרי הוא מחליף שמציא שלמים בדמי האשם או בדמי העולה והרי קדושת הבהמה חלתה על מעות דמיה
ואין משנין מקדושה לקדושה כשצא לחללן להבהמות כך הוא עושה אם יפה שבהן שוה סלע מביא ג' סלעים מביא ונוטל הסלע האחת ואומר
כל מקום שהיה העולה הרי מחוללת על הסלע זו ויביא ממנו עולה ונוטל סלע השני ואומר כל מקום שהוא האשם הרי הוא מחולל על סלע זו
ומביא בו אשם וכן לשלמים: נפערצ בצבורות. שמתן דמן ומתן דם הפסח שוה ואין טעוין תנופת חיה ושוק ולא סמיכה ונסכים: ר"ש אומר
אם כל החבורה כולה כהנים היו יאכלו את כולם זו בליה ויקרב פסח לשם פסח כל מקום שהוא והבכורות לשם צבור בכל מקום שכן: גמ' והא

המפריש פסחו ומת. לקמיה מפרש אימת מית: לא יביאנו זנו אחריו
לשם פסח. דהוה ליה פסח שמתו בעליו ואין כאן מנויין: גמ' **שמע**
מינה בעלי חיים נדחין. בהמה שנדחת בחיים דחיה דחיו גמור שאף
קריבה אלל רועה דהא דמתן

המפריש פסחו ומת לא יביאנו בנו אחריו
לשם פסח אלא לשם שלמים: גמ' אמר רב
הונא בריה דרב יהושע שמע מינה תלת
שמע מינה בעלי חיים נדחין וש"מ דחוי
מעיקרא הוי דחוי ושמע מינה יש דחוי
בדמים: המפריש פסחו וכו': ת"ר^א המפריש
את פסחו ומת אם בנו ממונה עמו יביאנו
לשם פסח אין בנו ממונה עמו יביאנו לשם
שלמים לששה עשר ל"ו אין לט"ו לא קא
סבר^ב דנדרים ונדבות אין קריבין ב"ט דמית
האב אימת אילימא דמית קודם חצות בנו
ממונה עמו יביאנו לשם פסח הא חלה
אנינות עליה מעיקרא אלא דמית אחר
חצות אין בנו ממונה עמו יביאנו לשם
שלמים הא קבעתיה חצות חיוצא אמר^ג (רבא)
לעולם דמית קודם חצות ומאי יביאנו לשם
פסח לשם פסח שני אב"י אמר לצדדין קתני
מת אחר חצות בנו ממונה עמו יביאנו לשם
פסח מת קודם חצות אין בנו ממונה עמו
יביאנו לשם שלמים רב שרביא אמר לעולם
דמית לאחר חצות וכגון שהיה אביו גוסס
בחצות רב אשי אמר לעולם דמית לאחר
חצות ור"ש היא דאמר^ה אין בעלי חיים נדחין
רבינא אמר כגון שהפרישו אחר חצות ומתו
בעלים אחר חצות וקא סבר חצות קבע:
בתנ"י והפסח שנתעבר בזבחים כולן ירעו
עד שיסתאבו וימכרו ויביא בדמי היפה
שבהן ממין זה ובדמי היפה שבהן ממין זה
^ו[ויפסיד] המותר מביתו נתערב בבכורות
ר"ש אומר אם חבורת כהנים יאכלו: גמ' והא

זכמה מקומות בגמ' מצינו לשון זה
גבי הא דאמר רבי יוחנן בזהר של
שני שותפין הקדיש חזיה וזכר ולקח
חזיה קדושה ואינה קריבה שמע
מינה תלת כו' כי הכא ובמסכת
קדושין (דף קי:) ובזכרים (דף יב.)
ולמדת פירושה ממשכת כריתות
(דף כו.) דגרס התם בלשון הזה ש"מ
קדושת דמים נדחה כלומר שמע מינה
אפילו דבר שלל קדש מתחלה להקדשת
גופו אלל לדמיו כגון הקדיש חזיה
וחזיה השני חולין דחוי ליקרב לגופו
במתלת הקדישו אינו קרב עוד
לעולם דהואיל ונדחה ידחה ולא חימא
אין דחוי נקדשים אלל הקדיש לגופו
ונדחה מהקריב ביה קדושת דמים
לא חלימא למימר דלא תורת דחוי ואי
אחיה לא שעת הכשר הקריבה כגון
הכא דחור ולקח חזיה מקריב. והכא
נמי הכי פרישנא לה יש דחוי בדמים
כגון נקיבה לפסח לא חזיה גופה לפסח
אלל כי אקדשה לדמים אקדשה ואידי
דדחיה דלא חזיה לאקריבי גופה לדבר שהוקדשה לה אחריו מדה
לעולם אפילו לאחר הפסח הוי שלמים ונקריבה

לשלמים מחוץ חוץ דקדמי מתני' דמים שלמים אלל גופה לא חלימא חלימא קדושת דמים לומר בה תורת דחוי ולא אשכחן דפליגי תנאי בזה
מילתא מיהו טובא אשמעינן תשובת רבנו ע"כ. ותמיהא לי אכתי לא אשכחן דפליגי תנאי בזהרש"א (לעיל דף פט.) ונעטרנו
ווייתיי בזמנא: בנו נמנה עמו. אם היה בנו נמנה עמו ועדיין יש לו בעלים: אי נימא דמים קודם חלו. וכו' ביום הא חל אנינות עליה
בזישא ותו לא חיללא עליה חיוצא דפסח להביאו בפני עצמו כדנתן (לעיל דף סג.) וכולן אין שוחטין עליהן בפני עצמן ומתני' קתני יביאנו דמשמע
הוא עצמו: אלל דמא אחר חלו. דכיון דחיללא עליה דין פסח בזישא שוחט לעצמו ולא חיישינן שמא יביאנו לזית הפסול דמזהר וזכר משום
חובת פסח דחילל עליה מעיקרא אלל כי חיללא אנינות בזישא לא וזכר. וזמנת יום או יומים קודם לא מני לאוקמא אלל קממא דמילתא בו
ביום היו מפרישין פסחיהן: הא קבעמו חלו. לפסח ואידחי משלמים דהא תנן (לעיל דף קט:) הפסח העומד בחלות ולא הקריבו ירעה: לשם
פסח שני. אם לא עשה את הראשון מפני אנינותו: לנדרין קטני מס אחר חלו. דחיללא עליה זמן חיוצא דפסח בזישא וזנו נמנה עמו
ונשאר לו בעלים יביאנו לשם פסח. אין בנו נמנה עמו לא מיירי בה מיירי וממתני' שמעינן ירעה דהא קבעתי חלות: מס קודם חלו ואין בנו
נמנה עמו יביאנו לשם שלמים. דלא קבעתיה חלות. ואם בנו נמנה עמו לא אינטרין לאורויי בה מידי דודאי מיקרב לפסח שני ואשמעינן מינה
דהיכא דחל עליה חיוצא דפסח בזישא שוחטין עליו: ל"א הא חל עליה אנינות בזישא ותו לא חיללא עליה חיוצא דפסח והא דנתן (לעיל דף קט:)
שוחטין על האונן ה"מ היכא דחיללא חובת פסח עליה בזישא והדר חל עליה אנינות: שהיה אצלו גוסס בחלות. ומת לאחר חלות בנו נמנה
עמו יביאנו לשם פסח דהא חל עליה חיוצא דפסח בזישא אין בנו נמנה עמו יביאנו לשם שלמים דכיון דבחלות היה גוסס ורוב גוססין למיתה
לא קבעתיה חלות: לעולם דמים אחר חלו. ודקשיא לך היאך יקרב שלמים הא קבעתיה חלות ואידחי ר' שמעון היא דאמר בסדר יומא בפר'
ב' שעירי (דף סג:) בעלי חיים אין נדחין אלל מחמת מוס או אתנן ומחיר שאין ראויין אלל למה שהוא ראוי יקרב והאי חזי לשלמים:
ה"ג רבינא אמר כגון שהפרישו אחר חלו ומסו בעלי אחר חלו. בנו נמנה עמו יביאנו לשם פסח דחיוצא דפסח חיללא בזישא אין בנו
נמנה עמו יביאנו לשלמים דכיון דבחלות דייין לא הופרש אף כן קבע דלחות וקסבר תנא דידן חלות קבע ולא כל שאר זמן שחיטה:
בתנ"י הפסח שנתעבר בזבחים. שלשה טלאים א' של פסח וא' של אשם וא' של עולה ונתעבר הפסח צנייהן כולם ירעה עד שיסתאב וימכרו
ויביא דמני היפה שבהן עולה היה וזדמי היפה שבהן אשם היה וזדמי היפה שבהן פסח אם קודם הפסח
[נסתאב] ואם לאחר הפסח נסתאב יביאנו שלמים דשמה היפה פסח היה ואותו מותר שהוא כר"ך להוסיף על השנים עד שיגיעו לדמי
היפה שבהן יפסיד מצינו משלו. וא"ת הרי הוא מחליף שמציא שלמים בדמי האשם או בדמי העולה והרי קדושת הבהמה חלתה על מעות דמיה
ואין משנין מקדושה לקדושה כשצא לחללן להבהמות כך הוא עושה אם יפה שבהן שוה סלע מביא ג' סלעים מביא ונוטל הסלע האחת ואומר
כל מקום שהיה העולה הרי מחוללת על הסלע זו ויביא ממנו עולה ונוטל סלע השני ואומר כל מקום שהוא האשם הרי הוא מחולל על סלע זו
ומביא בו אשם וכן לשלמים: נפערצ בצבורות. שמתן דמן ומתן דם הפסח שוה ואין טעוין תנופת חיה ושוק ולא סמיכה ונסכים: ר"ש אומר
אם כל החבורה כולה כהנים היו יאכלו את כולם זו בליה ויקרב פסח לשם פסח כל מקום שהוא והבכורות לשם צבור בכל מקום שכן: גמ' והא